

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II пом.
Конто вочт. шадн. 143.322

Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.

Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в крає 450 зод.

За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голандії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зод.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Білоруська проблема і СРСР.

Львів, 3 березня 1927.

Ще 14. лютого ц. р. почала в Москві радити сесія Центрального Виконавчого Комітету СРСР. На порядку нарад було багато важних справ внутрішнього значіння, між якими на чолі місце висувалася справа бюджету. Та для нас це не так цікаво. Коли ми пишемо про цю сесію, робимо це тому, бо на ній обговорювано дуже широко одну справу великого політичного, можна навіть сказати, міжнародного значіння. Маємо на думці справу Радянської Білорусі. Розчленовані на основі рижського трактату передовсім між СРСР і Польщу, національні території набирають з дня за день чимраз більшого міжнародного значіння з уваги на те, що саме вони загрожують порушенням рівноваги на близькому європейському сході. Точніше кажучи: вони загрожують мирному співжиттю СРСР і Польщі.

Останніми часами незвичайно актуальною в політичному світі стала українська проблема. В тому нашій титачі мали змогу переконалися вже хочби й з репродукованих чи передрукованих на сторінках нашої газети голосів чужинної преси. Ніч на іншому місці тої самої справи торкається і наш парижський кореспондент. Рівночасно з українською проблемою набирає великої політичної ваги з тих самих причин і білоруська проблема. Впливом усіх цих явищ і таємних посушень англійської дипломатії, що має на меті підготувати генеральну розправу зі СРСР, не лише над Тихим Океаном у Китаю, але й в Європі, обі названі проблеми стали нині, так сказатиб, осередком сконцентрованої уваги політичного світа. Річ тільки в тому, що деякі держави — агенти Англії в її порахунках зі СРСР, звертають увагу виключно на українську проблему, ігноруючи в значній мірі білоруську, а більшовики немов би у відповідь на те звертають велику увагу і на білоруську проблему, виходячи зі зовсім слушного заложення, що на випадок збройного конфлікту білоруська справа зможе відіграти для них дуже важну не тільки політичну, але й стратегічну роль. І ось обговорювання справ Радянської Білорусі на сесії Центр. Вик. Комітету СРСР, булоб зовсім природним явищем, бож що року на тих сесіях вислухують звіту з діяльності уряду одної зі союзних республік та ведуть над ним дискусію, а недавно, бо перед роком, займалася такаж сесія звітом з діяльності уряду Рад. України. Однак цього року обговорювали на сесії не справу Рад. Білорусі, а білоруську проблему взагалі, з виразним підкресленням її великого та далекосяглого для СРСР, політичного значіння.

Ще 14. грудня 1926 р. прилучено до білоруської радянської республіки велику частину території, що входила до російської федеративної рад. республіки. Радянська Білорусь збільшилася таким чином на 15.766 квадр. кілометрів з 550 тисячами населення. Для неї ця територія, особливо промисловий Гомель з округом і Речиця мають величезне не тільки політичне, але ще

більше господарське значіння. Той же факт побільшення території Рад. Білорусі мусить мати далекосяглий вплив на політичні настрої та орієнтацію цієї частини білоруського народу, що опинилася під Польщею. І ось немов би у відповідь на ті далекосягли посушення більшовиків зареагувала Польща відомими і нечуваними дотепер репресіями на білоруський національний рух та на його провідників. Арешти білоруських послів до варшавського союму відбилися сильним відгомном навіть на всесоюзному з'їзді вчених у Москві, про що ми писали. Черговий відгомін, чергова реакція білоруських більшовиків на ті польські репресії проявилася і на останній сесії Центр. Комітету СРСР.

Голова білоруського радянського уряду, здаючи звіт з діяльності тої го уряду, не обмежився до Рад. Білорусі та її внутр. політичного і господарського положення, а зайнявся всестороннім навіть історичним висвітленням всієї білоруської проблеми як такої. Він чи не більше уваги звернув на положення білоруського народу під Польщею, як у Радянській Білорусі. Аналогії між одним і другим вийшли для Польщі та її політики національного гнету страшними. Його промову доповняв фактичними даними відомий комуніст, уроженець Польщі Фелікс Кон, що не жалувал для своєї батьківщини «компліментів». Крім того висвітлював ту саму проблему і член уряду Рад. Білорусі Червяков, який виразно сказав:

«Ми говоримо отверто й просто, що яких би начальників східних відділів (назва на Голуфка — Ред.) не настановлював польський уряд, а все таки революційної енергії білоруських селян на заході не здолати... В зв'язку з прикордонним становищем для Білорусі має велике зна-

чіння червона армія. Ми всі її любимо, але в Білорусі ця любов виявляється особливо сильно. Білоруські селяни і робітники дивляться на червону армію, як на свою рятівницю та оборонницю.»

Зновже Адамович, роблячи підсумки дискусії над йогож рефератом, зясував вагу білоруської проблеми для більшовиків дуже влучно, хоч в іншому, менше войовничому дусі ніж Червяков:

«Внаслідок свого становища — казав він — на кордоні з капіталістичними країнами, радянська Білорусь самим фактом свого існування є кращим агітатором серед трудящих мас поневолених капіталізмом. Давайтеж зміцнити соціалізм у Білорусі й цим руйнувати капіталістичний світ.»

Оці недвозначні заяви як і тенденція цілих промов та рефератів виразно вказують, що білоруська проблема була на сесії Центр. Вик. Комітету СРСР, великим засобом агітації проти Польщі.

Для поляків, особливо для теперішніх її державних мужів білоруська проблема (также як українська!) існує лише поза межами Польщі. Для більшовиків вона існує перш за все в межах СРСР, а потім уже й поза ними.

Польська офензива у Франції.

(Від власного кореспондента.)

Париж, 24. лютого 1927.

Польська офензива проти німецької політики Бріана розвивається у Франції шораз активніше.

Польки розуміють, чим пахне для них вирівнювання французько-німецьких сварок; розуміють, що з французько-німецького порозуміння дуже легко може вийти ізоляція Польщі на європейській континенті; розуміють взагалі, що від ізоляції в даному разі недалеко до ліквідації. Розуміючи це, поляки борються: мобілізують свої впливи й зв'язки у Франції, відіграють старі аргументи й сантименти, закликають до помочи свої дипломатичні резерви, будь вони навіть фіктивні. Поставлене завдання таке: підтримати у Франції віру не тільки у вартість союзу з Польщею, як такою, а й у висість польського союзу над союзом з Німеччиною. Задля цієї мети: укріпити у Франції переконання, що Польща — велика військова й політична потуга, оперта на 30 мільйонів патріотичної людності-нашій; відіграти у Франції довіру до гідної польської поетеси й союзниці, Румунії; вмовити у Францію, що до розпоряджості великої Польщі стоїть іще й «сорок мільйонів» людності України (очевидно придуманої), яка тільки проте буди-мо і мріє, щоб стати на при-слуги великій Польщі проти Німеччини.

Польські заходи в цім амислі розвиваються всесторонньо й дуже напружено: *persécution in toto*! Від удачі їх залежить

багато і самоістнування Польщі як імперії. Для цілі такої всі шляхи, всі методи, до містифікації виключно, добрі.

II.

Тутешній польський амбасадор Хлаповський в своєму зав'язатті проти благословленої однаково Великим Сходом, як Св. Престолом, політики французько-німецького замирення посуває так далеко, що не тільки напів-прилюдно заявляється проти Папи, а й — річ у дипломатичних зв'язках мало практикована — осудив французького міністра заграничних справ Бріана; а о-станньому наш полячок трохи пересолон, та й викликав — певне небажану своїй урядові — замітну охолоду у відносинах Бріана до польського амбасадора. П. Хлаповський — треба признати, не без резо-ну — думає, що становище міністра в парламентарній республіці недовговічне, та що сміливо загроза великопан-ська пропаганда для Польщі важніша від особистої прихильності минушого міністра.

Пропаганда ця ведеться по політичних і літературних салонах, на частих і гостинних прийомах у польській амбасаді, в при-людних викладах і лекціях, на довірочних сходинах у колах всяких «другів Польщі», в парламенті і поза ним. Тай — очевидно — на сторінках преси. Ніколи ще не була вона така напружена, як у наших днях.

Польща, так щасливо воскресшена, є расою однородною (*homogène*), робото-цєю, надиханою жарким національним

5. березня

на Вечерницях

„Червоної Калини“

забавою проводять: пп. Витанський, Леви-кий, Лопатинський.

ВСТУП тільки за запрошеннями, які вида-шодня від 9—1 і 4—6 „Червона Калина“, вул. Руська 18/1. — На салі запрошене на 1661 буде видаватися. 2—3

духом. Вона розпоряжає родючою зем-лею і природними багатствами. Вона кріп-шас з кожним днем... Наведені тільки що слова — класична формула польської пропаганди. Знаходимо її в — цікавій зрештою — розвідці Ормеса в „Revue de Paris“ з 1. січня ц. р. Класична фор-мула! Проаналізуйте її слово за словом і осядіміть собі весь її політичний зміст.

III.

IV.

СУБОТА, 5. БЕРЕЗНЯ 1927 ГОДИНА 9. ВЕЧЕРОМ
САЛЯ Т-ВА ДРУКАРІВ „ОГНИЩЕ“, ВУЛ. ПЕКАРСЬКА 18, І. П.
ВЕЧЕРНИЦІ ДРУКАРІВ
БАГАТО НЕСПОДІВАНОК.
„ВІСТІ З ВЕЧЕРНИЦЬ“ ДРУКОВАНІ НА
САЛІ. — ВИСТУП АРТ.-СПІВ. В. ВЕСОЛОВСЬКОГО.
КАВАРЕТ. — ДРУКАРІ І ПРЕСА. — КОНКУРСИ. — БУФЕТ
У ЗАРЯДІ ДРУКАРІВ. — ВСТУП 280 БОЛ., РОДИННИЙ ВІЛЕТ 6 ЗОЛ.

пресової конференції польського посла в СРСР — Патека.

У зв'язку з „українофільською“ бомбою заупинилися ми досі на глосах польської преси. Тепер хочемо познайомити наших читачів з оригінальним жидівським голо- сом. Варшавський „Наш Пшеґонд“ (в числі з 27. лютого) помістив цікаву, хоч у висновках наскрізь фальшиву, статтю під написом: „Авантюра з приводу карна- вального фарту“ пера С. Г. (Сам. Гірш- горна).

Стаття „Глос-у Правади“, що викликала таке затрівження в єврейському таборі — на думку „Нашого Пшеґонд-у“ — о- біцяє українцям повну незалежність всієї їх етнографічної батьківщини під умовою попереднього викинення більшовиків з Східної України.

„Наш союз з українцями, союз чесний може отже повстати лише на одній основі — признання змагань українського народу до повної незалежності. Те змагання при- знаємо, ми готові підтримувати їх прап- ром у тому напрямку. Проблема 35-мільйонного народу не може бути вирішувана під ку- том погляду кількох воєвладств з мешани- ми (?! — Ред.) населенням... Кwestія рівно- правності української меншості в Польщі зовсім не є розв'язкою великої україн- ської проблеми. Що іншого, що уможли- влення жити тому народові у нас дасть йому умови до широкої діяльності в Ки- ївщині. Братерство зброї з 1920 р. живе і глибоко зберігається (?! — Ред.) в укра- їнській національній традиції. Постать Петлюри — то не припадок, то вислів найширшої дійсності.“

Так говорить п. Узембло в „Глос-і Правади“. Цю його „дипломатичну“ бесі- ду дуже широко інтерпретує публіцист „Наш Пшеґонд-у“. Карнавальна поезія, перекладена на буденну прозу, пред- ставляється так:

„Любі українці! Та ціла українська ді- льниця, що тепер входить в склад польської держави і обіймає сім мільонів населення (сім мільонів українців, а населення понад десять мільонів — Ред.), то дурниця. Не варта з приводу такої дрібниці сваритися з євдеками, які хочуть вас в цілості про- коштувати. Як відберете Україну більшо- викам, то будете мати велику державу, яка устане в союз з Польщею, а за ту ціну можна буде подарувати вам і нашу ді- льницю“.

Давши таку широку інтерпретацію есе- ціональним думкам п. Узембла, „Наш Пшеґонд“ пише:

„Обіцянки п. Узембла мають ту найбіль- шу хибу, що є неоригінальні і віддавна скомпромітовані. Обіцявати поневоленням народам свободи на землі, не належній до „освободителя“, жалко до улюблених метод займаних держав у відношенні до Польщі підчас війни. Росія обіцяла поля- кам незалежність в Галичині (?! — Ред.), але коли тільки заняла деякі полоси цієї землі, признала її „відвічною російською“. Німеччина хотіла визволити поляків з ро- сійської неволі, але зараз після заняття Королівства забула про свою обіцянку. Хто хоче згубити віру, мусить воюю роз- почати від себе. Одно тільки речення в статті п. Узембла є поважне і розумне, а саме те, в якому говорить, що „уможли- влення життя євродові (українському) у нас дасть йому умови до широкої ді- льності в Київщині“. Іншими словами, на- варт коли думается про визволення Ки- ївщини, треба перш усього ушасливи- вати населенню дати спромому націо- нального розвитку у нас. Таж автор сам признає, що братерство зброї з р. 1920 змарнувала відсутність віри у власні сили, як над Вислою, так і над Дніпром. Коли справді про поразку рішили не стратегічні огляди, але моральні, то сталося це тому, що — видачи понору дійсність у Польщі — український наїд не вірив, що би ті са- ж євдеки, які рішають про відносини в Польщі, могли після побди допустити до здійснення федералістичної обіцянки“.

Як згадано, „Наш Пшеґонд“ дав за- надто широку інтерпретацію поглядам п. Узембла, які без сумніву є тактично — застрашачою есуніційною урядових кол (цього загального пересвідчення не змі- нить комунікат президії Ради міністрів, який відпекується „Глос-у Правади“). На- віть теоретично беручи справу, Польща, а між іншим і кермувача тепер військова партія, не думає про видачу „своїх“ у- країнської дільниці України, і то навіть пі- сля „відібраних“ її більшовикам. Ноторій- но відомо, що в тих колах розглядається менш-більш таку концепцію: Після уса- мостійнення України під кермою польно- філь есенціально відступити українській державі Волинь, а зі Сх. Галичини, яка в найпоступовіших і найрадикальніших поль- ських колах є лише „мішаною територією“, створити якусь автономічну українсько- польську провінцію під суверенітєтєм Польщі — як застав і цемент польсько- українського союзу. Розуміється, такі думки ширяться в польських військово- федералістичних колах, а що будо зго- дом, це ми всі знаємо. Тому зовсім слуш-

но замічує п. Гіршгорн, що заки присто- пати до „визволення“ тої України, треба перш усього визволити цю Україну. А в якому напрямку відбувається „визво- лення“ українського народу під Польщею, до чого прещин не треба уживати зброї, про те свідчать між іншим вторгненні кон- фіскація нашого органу. Державний проку- ратор сконфіскавав в невідомих прича-

Але вертаймо до статті „Наш Пшеґонд“. Переводячи послідовно текст, що дала в основу „карнавального фар- ту“ (з ким?!, п. Гіршгорн у своїх кім- вих і наскрізь довірливих комбінаціях пресових компліментів виданця й статті д-ра Дм. Левицького, поміщену в місці „Наш“). А спеціально цитує він отот уступ зі статті д-ра Дм. Левицького:

„На території б. російської держави український наїд зорганізувався в сеп- стіну державну одиницю, зареєстра- вана російської революції в р. 1917. Опісля та частина української землі по- ходила різні політичні трансформації (ре- публика, гетьманат) і вкінці після кріпкої боротьби з російськими більшовиками наїдлася в рядках СРСР — як одна з окремих республік, що має свою сам- атрибутів самостійності, розуміється — і більшовицькому розумінню, однак факти- но зорганізована лише на основі ет- ноції“.

І тут знову інтерпретація, але — не зазначили на вступі — наскрізь перек- ладаючи.

То слова які — пише п. Гіршгорн. — Представник українських народних, які не називають більшовиків, з одного боу признає, що в Рад. Унії існує автоном- на Україна, а з другої дає до зрозумін- ння, що те „більшовицьке розуміння“ авто- мії не догодує українському народові. Отже, коли б польський уряд в своїй ді- льниці створив українську автономію, се- му на демократичних принципах, то сир- ті всім українського народу бубо б бої Польщі. Та автономія в руках мільйона українців, ніж та фантастич- на незалежність на вербі. А до того не ба зовсім заповідати війни Росії, тільки р- хувати на те, що скорше ці мільйони триумфують ідеал самоопрацювання“.

Невірність кінцевих висновків в Гір- горна узмислюється з тому, що в переісненні більшовицьке розуміння „ди- льності“ з нашим розумінням „автономії“. Ці два поняття д-р Дм. Левицький не пр- тивставив, але ідентифікував. В комуніст- ному розумінні, а комуністичній теорії державного права Україна є незалеж- ною

ЗАМІТКИ І ВІДГУКИ.

З приводу „українофільської“ бом- би „Глос-у Правади“. — Гіркі жалі „російської меншості“.

„Українофільська“ бомба, підложена „Глос-у Правади“, викликує детонаційні відгуки не лише на сторінках пресових органів у Польщі, але й далеко поза її межами. На іншому місці заупиняється наш парижський кореспондент на віддані „ді- льні-а“ (з приводу розмови відомого Ко- реб-Кухарського з проф. Шульгиним). Так само відгукнулася „Известия“ з приводу

Д-р І. Свенціцький.

5)

Музеї і книгозбірні сучасної України.

(Продовження.)

Про доцільність автономної спе- ціалізації музейних збірок свідчать між іншим досвіди не тільки існую- чих великих музеїв, але й певні спроби такої спеціалізації на самій пореволюційній Україні. Згадаємо тут про діяльність Українського Національного Інституту Книго- знавства. Ця установа не має своїх збірок, але користується готовими збірками стародруку й рукопису в самому Києві. На основі добре про- думаного видавничого плану спів- робітники Інституту Книгознавства дали дві обемисті книги про укра- їнський стародрук від 1573 р. до кінця Х.ІІІ. в., які є безперечно найкращими свідками багатства укра- їнського стародруку і його ваги в історії української культури. Спеці- алізація виправдує себе вповні в цих книгах. Її доцільність виправдується і на інших вище згаданих осібних музеях Києва.

Одначе ці завваги не є критикою величнього плану, обробленого в Харкові комісією найкращих знавців справи під проводом Василя Ду- бровського.

Про майбутнє розвитку україн- ського музейництва можна висказа- ти чимало міркувань на основі спостережень і в давніх музеях Мо- скви та Ленінграду. Ці музеї, з роз-

махом валожені і шедро випосаже- ні здавна, коли то Росія, як світова держава, змагала до гідного вияву свого давнього історично-культур- ного лянця та до створення осеред- ків науки й розваги в обох своїх столицях, — сьогодні тільки продов- жують свою давнім-давно укладену працю. Революція дала їм чимало нового матеріалу, яким вони допов- нили свої основні збірки; на пр. іконописний відділ Історичного Музею в Москві, що його дещо пе- ретворювали, а Ермітаж доповнили образами з царських дворів. Але основна революція не змінила нічо- го. За час повенення і пореволюці- йного лихоліття столичні радянські музейники зробили цілий ряд дуже цінних спостережень про вплив силь- них змін температури на різні ча- стини й роди предметів мистецтва та пережили тяжкі наслідки недо- статочної консервації будинків: за- тіки з дахів, заливи з потрісканих водопроводів, наводнення.

Після всіх отсих алик днів пішло музейне життя своїм нормальним шляхом, що в „Музею Ізясних Искусств“ у Москві в 1925 р. ви- висло працює 135 урядових кош- том 75,000 рубл. в державного кре- диту. Відвідувачів у Музею було 91,335, себто денно 376, що огля- дали вистави. Всіх предметів ми- стецтва в Музею було: скульптури 3,020, дерев. Восточн. 10,773, монет і гем 32,143, картин 2,066, гравіор 113,160, альбомів в гравіорами 572, книг в гравіор. 569, рисунків 2,099, альбомів з рисунками 64.

Міжнародні музейні взаємини, що

зачалися ще до війни часовими ви- ставами, піднято назад; ширше при- норовлено принцип внутрішньої му- зейної виміни деяких груп предме- тів для досягнення здорової рівно- ваги в збірках і можливості повно- ти вистави. Дуже корисною вияви- лася передача з Ермітажу в Ленін- граді групи фламандських, німець- ких і еспанських картин XVII. в. у Москву, якими доповнено картинну галерію французьких, італійських і голандських мистців із давніх збі- рок Шукіна, Брокера і Шувалова. Але найкраще виступають як у Мо- скві, так і в Ленінграді вистави ста- рохристиянського (коптіського, ви- зантійського і староруського) ми- стецтва. Вистави ці лучаться дуже тісно з іконописними збірками Ки- їва в Лаврському Музею, і з волин- ськими іконами Харкова. Це осо- бливо яркі красою рисунку і скром- ної гармонії барвних площин части- ни дуже багатих та інтересних збі- рок обох столиць.

Скарби старохристиянського ми- стецтва, такі цінні своєю внутріш- ньою красою і незбагнutoю мону- ментальною технікою, приховують все більше уваги до себе навіть представників протихристиянського напрямку влади. Завдяки цьому йдуть дуже інтересні роботи досліду над технікою консервації і реставра- ції не тільки по більших музеях, але також в окремих державних реставраційних майстернях у Москві та на самих пам'ятниках Успенсько- го Собору в Москві і Софійського в Києві. Пам'ятники давнини, як сті- ни Кремля, поодинокі церкви музеї

— все те оживає у первісній, скро- ній ліпоти своїй.

Можливо, що за яких 10 літ і „праматір городів руських“ — Київ, заблистить новою, незнаною на- досі красою.

Етнографічні збірки здавна мис- лені в обох столицях окремими автономними групами. Москва мала їх при Румянцевському Музею, а ділі князя Дашкова; Петербург в Академії Наук, у тав. „Антропо- му Музею“ і при „Руському Музею“ в етнографічному відділі. Сьогодні ці здавна величні музеї є автоном- ними одиницями великих державних установ, що працюють по певному добре продуманому плану збирання, переховку, вистави, систематичного значення і видання.

Для нас особливо цікаве те, як Дашківський Музей зі становища теорії єдинства руського народу зібрав дуже цінні зразки галицько- карпатського народного побуту, а Етнограф. Музей у Петербурзі зі старанням Хведора Вовка зібрав не найбільший всеукраїнський музей, але найбільший український музей, що хотіло добре знати побут України 2-ої половини XIX в., то мусить побувати в Мо- скві та Ленінграді у навіяних музе- ях. Так само, як у Львові треба побувати кожному в природничому музею графа Дзедушицького, що поглядіти в ньому після п'ятих збірних і всякої кошачини на чужині зразки давньої Гуцульщини.

(Докладніше в наступній статті)

приневолена піддаватися урядовій лікарській контролі. — Революційний музей у Москві приготував з нагоди 10-тих років російської революції виставку, присвячену подіям перевороту. Можна там буде оглядати між іншим оригінальні документи абдицати царя Миколи II, велич. Михайла і протоколи ген. Каменна в справі Корнілова. — На протязі 4-ох місяців в Англії зголосилось до війська 6.232 добровольців. Англійська армія має тепер 6.510 офіцерів і 138.998 рядовиків. — Циганський скрипач Бурка, що померши дитиною, а колись грав на царським дворі мав 32 дітей, з яких 23 жінки; мав він дві жінки. — На літніща в Нью Йорку за один образ Рембрандта заплатили 206.000 дол. — Два найбільші англійські університети в Оксфорді і в Кембріджі не хотять признати рівних прав жінкам а муштинами і прийняли лише 1 студентку на 4 студентів. Це кривда є направлена тим, що панни в такій малій кількості мають більше шанс вийти заміж підчас своїх студій.

Дописи.

Турки над. Стр. (Пошесть неробства й апатії). В нашому турчанському повіті буває тепер страшна пошесть під двома відмінками: комплетного неробства та отуманюючої тіло й душу апатії. Цій пошесть підпадає в першу чергу майже вся інтелігенція. Не враховується тут учительства, яке заголовокне шкільним кашком Владом Бережніким, але слід зазначити, що й у деякого з духовенства (навіть у таких досі відриних на що хоробу одиниць, як о. «євч») виступають уже час до часу прикриті симптоми, які вказували б, що їх організм, на жалю, підпадає мабуть скоро якійсь незвичайній хворобі. Судити можна про це не тільки на основі ріжних знаків на небі й на землі, але також по їхніх «подвигах». Бо саме ніхто інший, як о. «євч» у власній особі, взявшись дружно за запідкури з о. «овським», дня 1. лютого ц. р. «одним путем» пошмичкували до «самого» старости і зложили на його руки просто з серця пливучі бажання «самому» президентів у Варшаві. Вся політично-організаційна робота спирається тепер по правді на одній одиниці, п. д-рі Кондраті Миколі, місцевому адвокату, який не опускає рук, як інші «провідники» народу. Як далеко пішло поширення пошесть в повіті, може свідчити також те, що на шкільне віче, скликане до Турки на 5.1. ц. р., не заважали на розісланих на села численні запрошення, явилось всього 10 осіб (!), так, що делегат «Рідної Школи» жаремно трудився зі Львова до Турки. Пошесть безробства кинулась нашим людям вже не тільки на мозок, але навіть на ноги; доказує це найкраще обставина, що навіть невинні вечірники з танцями — і ті чітко у нас не адаються і кінчаються постоїно дефіцитом. Наших «патріотів» вивуває в організаційній роботі для «партії» УНС. Вілнський Володимир, який, щоб добути довіру і моральний кредит у селян, розказує їм широко про свої «славі» грошеві махінації за часів справування громадської писарки в Боберці. Народ, довідавшись про це, лавою суне до УНС! Радикаліз і селярбів у нас зовсім нема, бо вони, як личить паразитам, гратують тільки в повітах, де національний організм поборон уже недугу неробства та апатії, щоб по своїй чужоїській «програмі» витягати підступно й демagogічно живоїтворні соки для себе. Т. вартує уваги до цього «Тур» у Львові, як також управі музею доісторичних творин подаємо до відома, що по нашому повіті тиняється ще паву «твердорусських» мамути з провідником д-ром Сохачовим Іваном (а саме так Турки) на чолі. На цьому кінчу цей малий жваволок нашого, славного вже з неробства на цілу Русь-Україну, турчанського повіту. Іншим разом зваляю його краще, докладніше.

Микита Турок.

Організаційний рух.

Довіроноча нарада У. Н. Д. О. у Войнилові.

Дня 25. лютого відбулась в селі бувшого повітового суду у Войнилові довіроноча нарада членів Українського Національно-Демократичного Об'єднання, яку скликав заслужений член партії Юрко Гаджаровський з Войнилова. На запрошеннях 18 сіл явились делегати 15 сіл у числі 68 учасників наради. Між присутніми було 3 священиків і 3 учителя — решта селяни й міщани, так, що миколові ставились питання, де була решта нашої сільської інтелігенції! Наряду відкрити Ю. Гаджаровський, головою наради вибрано о. Кравчука, реферував про політичне положення редактор «Нового Часу», Дмитро Палив з Львова. У висліді наради вибрано Повітовий Народний Комітет для судового повіту Войнилов, котрого головою став ветеран нашого визвольного національного руху п. Юрко Гаджаровський. Є надія, що тепер праця піде жвавіше, як дотепер, коли Войнилів був незалежний від Повітового Комітету в Калуші, котрий же провадив майже якої організації в повіті. А що нарід уже оцінювати дійсну працю одиниць, довазом цього може послужити одностайна ухвала довіроночої наради у Войнилові переслати широким привіт данню організаторові Калушани д-рові є. Куревичу.

На господарський ділянку.

Господарське віче у Винниках.

В дні 27. лютого ц. р. у Винниках відбулось велике господарське віче, скликане філією «Сільського Господаря» у Львові. Велика зала чит. «Просвіти» була переповнена слухачами. Головою віча вибрано інж. М. Кураха, містоголовою п. Магалься, секретарем д-ра Бабяка. На вічу виступили такі реферати: Про економічне положення українського селянства реф. інж. В. Воробець, про організацію сільсько-господарського кредиту (реф. інж. Б. Воллинець), про молочарство, садівництво та огородництво (реф. інж. І. Ришавий), про обезпечення худоби реф. інж. М. Кураха. По рефератах відбулась дискусія.

Віче прийняло такі постанови: Українське селянство доколичних сіл, що збиралося на вічу скликанім львівською філією «Сільського Господаря» в дні 27. II. ц. р. у Винниках, заслухавши рефератів про економічне положення українського селянства, організацію збуту й закупки сільсько-господарських продуктів, організацію сільсько-господарського кредиту, організацію молочного, городового та садівничого господарства і про обезпечення худоби — домагаться: 1) Переведення справедливої земельної реформи, щоб забезпечити земельний голод українського селянства. Вся земля без викупу повинна перейти до рук безземельного і мало-земельного українського селянства, бо воно, зруйноване воєнним лихоліттям, не в стані цієї землі викупити; 2) Припинення колонізацій українських земель чужим зайшлим елементом, бо навіть всего простору великої земельної посілості на західно-українських землях не вистане на те, щоб заспокоїти великий земельний голод українського селянства; 3) Знесення податкових тягарів, які в першу чергу обтяжують селянський загаль, та замінення їх єдиним прогресивно-доходним податком; 4) Догідних кредитів на відбудову сільського господарства; 5) Напрями доріг, регуляції рік, меліорації та комасачі селянських ґрунтів; 6) і припинення зловживання громадським майном через наклади війтів та їх заступників; 7) Закликає до бойкоту чужих торговців та поширення рідного кооперативного промислу — пам'ятаючи на клич «Свій до свого»; 8) Закликає все українське селянство до організації в кружках «Сільського Господаря» і до поширення своєї продукційної та консумційної кооперації; 9) Закликає до організування сільсько-господарських курсів, шкіл, читальні та бібліотек; 10) Домагаться від нашого аскураційного товариства «Дністер», щоб воно завалося урегулюванням справи обезпечення худоби та перевело цю акцію між нашим селянством, щоб в той спосіб обезпечити від загибелі селянський живий інвентар; 11) Рівночасно віче домагаться саношій відносин у синаліській фундації і закликає всі інституції, що мають своїх делегатів в кураторі цієї фундації, щоб негайно відкликали своїх дотеперішніх представників, а вислали таких, котрі дадуть моральну заповуку, що поведуть добре господарку цієї фундації. Тому визнають Раді філії «Сільського Господаря» та її централю, щоб доложили всіх стараним для здійснення останньої волі фондатора і в якнайкоротшому часі зорганізували на метку фундації зрідеве господарство і садівничо-городничу школу для львівського округу.

З уваги на поширення вісток, що кураторі хоче продати і решту склипанської фундації, віче визнає Раді філії, щоб вона всіми способами старалася перешкодити цьому виконанню та для врятування фундації скликає негайно віче у Львові, яке розважало б справу фундації та її за-господарування.

3 нових книжок.

(Овіді: «Перемін» переклад Д. Ніко-лишина. Коложиз 1927. «Загальна Кни-гозбірка»).

Загально відомі нарікання на кавчання класичних мов по гімназіях. А проте ні одна західно-європейська держава не у-суває шкільно цих мертвих мов зі своїх шкіл. Видно, що глибоше думуючі уми, признають великі користи філлогічної освіти.

Крім грецько-римської культури існу-вало на світі ще багато інших культур, як єгипетська, єврейська, асирійська, але всі вони вимерли. І скільки разів літерату-ра якогось європейського народу під впливом змагнорованого смаку суспільно-сти зійде на бездоріжжя, таерзі уми від-роджують її, накликуючи до простоти і тихої величі старинних класичних творів. Не всі мають хист, змогу і матеріальні засоби до того, щоб читати старинні класичні твори в оригіналі, але «прещі» кожна освічена людина повинна їх пізна-ти бодай у перекладах. У нас та пере-кладна література ще дуже вбога. Тому прихтедь класичної освіти і приємністю візьме до рук свіжо виданий віршований переклад Овідієвих «Перемін», зладжений п. Ніколиншином. Автор переклада швидко дав перші книги «Перемін» і обіщав у вступним своїм продовжати свою працю. Овіді «Перемін» обіймають — як відомо — цілий ряд переклада, а яких кожний кімчється переміною якоїсь особи у віра, дерево або мертвий предмет за її заслу-

ги або провини. Тому цей твір велими пригодно для лектури для маленьких ді-точок. Кілько там буйної фантазії і чару! А написаний він прегарним стилем і вір-шем, який тах і пливе вперед, мов ру-чий гірський потік. Не дарю наш Овідій казав про себе, що у нього від дитин-ства, навіть у буденній мові слова самі укладалися у вірші. Красу оригіналу ста-рається перекладчик у повні віддати. Мо-ва і стиль перекладу поправні. Автор змі-нив метр оригіналу — дактилічний гек-саметр, — який на його думку не відпо-відає духові нашої мови, на шумковий вірш аложений з двох половин, який є всього на один склад коротший від гек-саметра зложеного з самих дактилів. Ав-тор уважав цей свій вірш, опертій на на-родній ритмічній за зручний.

Ось як виглядає опис нашого незвичай-ного залізного віку в перекладі п. Ніко-лишина:

Миття увірвалося в добу підліщого
(метало)
всього злочинства: щезла сорожливість,
(поанда й віра,
Іхні місце зайняли обдуда, хитрощі,
(зуква)
підступ, насиле люте та гідка жада
(нажлив)
Для вітрів для невидомих розниан
(жоржк пітрива;
і хлиці, що на горах досі з вітром
(розмовляли,
стали суднами на водах кохатисся
(незнайомих.
Тож і землю, передом як сонце і пові-
(тве спільну,
обережний землемір покрав між нами
(на ниви,
Тай не тільки того збіжжя від багатой
(зельщиці,
на прожиток вимагали; і до її нутра
(добралось;
і багатства, що їх скрила у воріт Сті-
(Гітських тині,
те прималу всього лиха стали люди
(добрвати.
Появилось залізо й шідлавище від
(заліза
золото; війна зявилась, що обидвома
(воєю
та кривавою рукою потряса браздуку
(збруку.
Скрізь грабунком промишляють; гість
(меланий перед гостем,
тесть загяч не вірять; навіть згода між
(богатами рідкість.
Чоловік на згубу жінки чигає, а та на
(жужа;
хижі качухи мішють смертоносне зіле-
(тпруту;
син заздалегідь питає, скільки батюкові
(ще жити.
Провалилась богемільність і останні
(із небесних
кинула Астрей діва кровю зрошени
(країни.
Микола Полек.

Оповідки.

Виклад інж. І. Озаркевича про «До-бування вугля» ілюстрований числен-ними світляними образами відбудється за-ходом Українського Технічного Товари-ства в суботу 5. ц. м. о 6. год. вечером в селі «Просвіти», Ринок 10, II. пов. гостям раді. — Виділі Технічного Товариства.

На «Р. дну Школу» зложили: Вп. Ма-рійка з Пеленських і Андрій Терпільяк 50 зок. зямськ повідомлень про своє вичан-ня, яке відбулось 26. лютого ц. р. в Ко-марні, Петро Січак 750 зок. як збірку з нагоди закінчення 3-го молочарського курсу в Горожанній великій, Петро Добуш 505 зок. як збірку на вичанню Анастасії До-буш в Боянці. — Жертводавцям щиро подяку складає Головна Управа «Рідної Школи».

Дрібні оголошення.

ІДЕАЛЬНА ПІСТА до зубів КРЕМ ПЕРЛОВИ Ігнатівні Львів, 956 78-7

СТАРШІ кавалер на державній посаді оженились з українкою, бездітною вдовою, 40—43 літ, середнього росту, здо-ровою, доброю газдинею. — Зголошення до Адміністрації «Діла» під «Спільне добро» 303. 16.5 1—3

ПОШУКУЄТЬСЯ

до помічч в го-сподарстві молодий жінки на село. Зголо-шення: Львів, вулиця Вінічного Поля ч. 1. Лавицька. 1629 2—2

ДІРІГЕНТА для за-

ложена хору по-требує негайно Уряд парохіальний Підпечарі п. Тисмениця. 1619 2—2

АДВОКАТ близько

Львова прий-ме рутиновано-го компієнта. Листи з особистими даними до Адмістр. «Діла» під «Конци-піант». 1609 2—2

ФІЛІЯ писма «MATRIMONIUM», Львів, Городецька 43, I. пов., ганок. — Іє формиці, передплата, оголошення. 1639 1—1

ШКЛЯРСЬКА Робітни Б. Стальмах, Львів, Лидого 3. Рамі, оправа обра-зів і зеркал по найнижчих цінах 1617 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціаліст недуг дегінів, серця і жолудів Д-р Фелікс Ган Львів, Городець-ка 46. Телеф. 834. 1640 Пересылання Рентеном. 1627

Лікарсько-дентистичне Заведення

Д-ра Симона Раппапорта Якова Насса

Львів, вул. Сикстуська 17/II.

Пильомбування й вичищення зубів без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті на американській системі. Пациєнти з прові-щій полагоджуються в найкоротшому часі. П. Т. урядовцям і студентам значна зпикка. 1625 Полекши в сплатах. 2—5

Конкурс

Жіноча Кооператива «Труд» в Тернополі пошукує завідувачку до кра-пешкої роботи. Нершенство мають ко-песіоновані сили. Крім плати, службови мешкання. Зголошуватись до 15. III. ц. р. на адресу п. Амалії Постригач в Терно-полі, вул. Мішкєвича 29. УПРАВА

МІКРОСКОПИ ЛІКАРСЬКІ І ШКІЛЬНІ Фірми Ц. РАЙХЕРТ, ВІДЕНЬ

продаємо по фабричних ці-нах на догідних умовах

ЛЕВ АППЕЛЬ і С-КА Львів, вул. Періонів ч. 1.

!!! ПАНЧОХИ !!!

Пішовкові по зок. 2-50 Шовкові 1-а 3-30 Шкарпінки ниткові 0-80 шовк. в десеп 1-70 продає знана з дешевости передпо-1613 сина фірма 2-3

Товаровий Дім «БЕРГЕРА» Львів, пл. Трьбувальська 1, тел. 23-78.

ФІРМА 2-5

І. ДРЕКСЛЕР і СНИН

пл. Калітульня 2.

перероблює і покращає найдешевше

В 24 ГОДИНАХ

КОВДРИ І МАТЕРАЦИ

Фортеляни, Пянина, Фісгармонії

ДЕШЕВО І НА РАТИ Шинки до диспозиції. Конрад Кай і Си Львів, Коперника 16. Телеф. 20-45 1013 2-3 Тільки перші фабрики.

КУРС МАСАЖУ

розпочинається 10. березня ч. р. в 3. год. попол. в ортопедичнім заведенні

Д-ра С. Тенненбавна

Львів, вул. Малецького ч. 5.

● Найвідповідніше, Модне ● ● Тревале і Елегантне ● ●

ВЗУТТЯ

всілякого роду з першорядних закордонних фабрик порунає

„ЕРІКА“, Львів, Кіліньського І (проти віденської камери)

Приступні ціни Услуга солідна